

Utbildningsdepartementet
Forskningspolitiska enheten
103 33 STOCKHOLM

Datum: 2016-01-27
Vår referens: 2015/2171/10.1
Er referens: U2015/04354/F

u.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet En rymdstrategi för nytta och tillväxt (SOU 2015:75)

SMHI har tagit ställning till de rekommendationer från utredningen som berör SMHIs verksamhetsområde direkt eller organisatoriskt och har följande synpunkter.

Strategiska inriktningar

SMHI stödjer utredningens förslag till en nationell rymdstrategi och de strategiska inriktningar och mål som utredningen föreslår, som har bäring på SMHIs verksamhet, särskilt att nyttan för samhället bör ställas i centrum.

SMHI samtycker till att rymdforskningen är central för förståelsen av livsbetingelser på jorden (avsnitt 5.3.3). Vi föreslår att förslaget till strategisk inriktning förtydligas med tillägget ”Livsbetingelser på jorden omfattar i allt större utsträckning även övervakningen av ett klimat i förändring och miljöövervakningen”. Detta tillägg framhäver prioriteringen gentemot de stora samhällsutmaningarna som refereras till på flera ställen i utredningen. Tillägget ligger i linje med de Europeiska satsningarna på nya generationer med jordobservationssatelliter som görs av ESA¹, EU och EUMETSAT². För att fullt ut dra nytta av investeringen i dessa satelliter behövs satsningar för att öka användningen av satellitdata, både inom grundforskningen om jordsystemet och för användningsnära tillämpningar.

SMHI välkomnar förslaget om ökad samordning mellan svenska forskningsfinansierare, vilket kan leda till synergieffekter och en ökad användning av fjärranalysdata.

Samverkan inom jordobservation

SMHI har en särställning gällande jordobservationer i Sverige, då SMHI företräder Sverige inom EUMETSAT, som har som ansvar att förse medlemsländerna och

¹ ESA: European Space Agency

² EUMETSAT: European organisation for the exploitation of Meteorological Satellites.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

601 76 Norrköping Besök Folkborgsvägen 17 Tel 011-495 80 00 Fax 011-495 80 01

SMHI
Box 40
190 45 Stockholm/Arlanda

SMHI
Sven Källfelts Gata 15
426 71 Västra Frölunda

SMHI
Hans Michelsensgatan 9
211 20 Malmö

SMHI
Universitetsallén 32
851 71 Sundsvall

samarbetsparter med jordobservationer för meteorologi och klimatövervakning. SMHI företräder Sverige även i GEO³.

SMHI stödjer båda förslagen i avsnitt 6.5.2, att Rymdstyrelsen får huvudansvaret för samordningen av jordobservation (primärt avseende Copernicus) och övertar ansvaret för Myndighetssamverkan Copernicus, som idag koordineras av SMHI.

I ett alltmer komplext samspel kring jordobservationer i Europa, krävs täta avstämningar mellan Rymdstyrelsen och SMHI, både på strategi- och detaljnivå, för att bäst kunna företräda Sveriges intressen inom ESA, EU och EUMETSAT.

Ett tätare och mer formaliserat samarbete skulle också kunna bidra till kunskapsspridning av EUMETSATs data via Rymdstyrelsen. I motsats till Copernicus finns det inga öronmärkta forskningspengar, varken i Sverige eller i EU, för den utveckling som baseras på EUMETSATs satellitdata. Detta leder till att data inte utnyttjas till sin fulla potential. När EUMETSATs nya satellitgenerationer blir tillgängliga från år 2020 och framåt, kommer denna brist att bli än mer påtaglig.

SMHI föreslår att Rymdstyrelsen och SMHI ser över hur samordningen mellan myndigheterna bör utformas och att en avstämning görs mellan departementen som berörs av rymdverksamhet. SMHI stödjer förslagen i avsnitt 7.2 av utredningen, som skulle underlätta myndighetssamverkan.

Generaldirektör Rolf Brennerfelt har beslutat i detta ärende som handlagts av Anke Thoss. Avdelningschef Bodil Aarhus Andrae har deltagit vid den slutliga handläggningen.

Rolf Brennerfelt
Generaldirektör

³ GEO: Group on Earth Observations har målsättningen att underlätta globala datautbyten genom GEOSS (Global Earth Observation System of Systems) för olika samhällsfunktioner.